

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ
„СВ. ИВАН РИЛСКИ”

град Перник 2300, кв. “Монте Карло” №1, тел. : 076 607612, e-mail: school@ouivanrilski.com

УТВЪРЖДАВАМ: /п/

Цветана Пиралкова
Директор

**ПРОГРАМА
ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО
НАПУСКАНЕ НА
УЧИЛИЩЕ**

УЧЕБНА 2022/2023 ГОДИНА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Преждевременното напускане на училище оказва сериозно влияние върху индивидуалните съдби на засегнатите и благосъстоянието на техните семейства. Въздейства и върху социално-икономическото развитие на една страна в средносрочен и дългосрочен план. Превенцията изисква интегрирана политика и ангажираност на всички институции, свързани с образованието и с личностното и професионалното развитие на децата и младите хора в България. Първото ниво на действие е училищното ниво, съобразено с компетентностите и нормативните актове и разпоредби действащи в страната.

Програмата за превенция на ранното напускане на училище на ОУ “Св. Иван Рилски“ е в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално-икономическото развитие, като се отчита спецификата на образователната институция и нуждите от подкрепа на всяко дете.

Водещи стратегически документи при изготвяне на училищната програма са: Стратегия за намаляване дела на преждеременно напусналите образователната система (2013 – 2020); План за 2016-2017 г. за изпълнение на стратегията за намаляване дела на преждеременно напусналите образователната система (2013- 2020); Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015 – 2020); План за действие по изпълнение на националната стратегия за образователната интеграция на ученическите малцинства (2015 – 2020); Национална стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността (2014 – 2020); Национална стратегия за учене през целия живот за периода 2014 – 2020 година; Конвенцията за борба срещу дискриминацията в областта на образованието; Закон за предучилищното и училищно образование; Наредба за приобщаващото образование; Закон за младежта; Областни и общински стратегически мерки за превенция от отпадане.

Настоящата програма конкретизира изброените стратегически и нормативни документи в три основни направления:

1. Превенция на преждевременното напускане на училище;
2. Интервенция срещу преждевременното напускане на училище;
3. Политики за компенсиране на ефекта от преждевременното напускане на училище.

II. ПРИНЦИПИ

Училищната политика за превенция на отпадането на ученици кореспондира с темата за приобщаващото образование като предпоставка за предотвратяване на социалното изключване и се базира на следните принципи:

- ⇒ гарантиране на правото на всеки ученик на достъп до училище най-близо до неговото местоживее и на правото му на качествено образование;
- ⇒ гарантиране на достъпа на всеки ученик до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на ученето и приобщаването и на необходимостта от подходяща подкрепа;
- ⇒ прилагане на диференцирани педагогически подходи, ориентирани към интересите и стимулиращи мотивацията на ученика, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
- ⇒ приемане и зачитане на уникалността на всеки ученик – индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и

интересите, на които образователната институция трябва да отговори по подходящ начин, така че ученикът да развие максимално своя потенциал;

- ⇒ равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на училищното образование, гаранции за които са създадените условия за обучение на всички ученици заедно, независимо от трудностите и различията, които може да възникнат в процеса на ученето и научаването и при участието им в дейността на училището;
- ⇒ намаляване на влиянието на социалните неравенства върху ученето и върху участието на учениците в дейността на училището;
- ⇒ нетърпимост към дискриминиращите нагласи и поведение и подготовка на учениците за живот в приобщаващо общество.

III. ВИЗИЯ

Визията на ОУ „Св. Иван Рилски“ – Перник като училище, осигуряващо ефективна, качествена и достъпна подкрепа за всички ученици, осигурява пълноценна личностна реализация в училищния живот и се фокусира върху:

- ⇒ разнообразни дейности, насочени към развитие на потенциала на всеки ученик;
- ⇒ съчетаване на различни форми на обучение и възпитание;
- ⇒ работа с изявени ученици;
- ⇒ работа с ученици в неравностойно социално положение;
- ⇒ работа с ученици със специални образователни потребности;
- ⇒ изграждане позитивна и подкрепяща среда в училище за всеки ученик;

Политиката за превенция на отпадане се основава на иновативно, гъвкаво и личностно-ориентирано обучение:

- ⇒ учениците да получат пълноценни знания, умения и компетентности;
- ⇒ да се изградят като свободни и морални личности, способни да живеят и работят заедно, да общуват помежду си, да поемат отговорности в демократично гражданско общество;
- ⇒ да развиват пълноценно творческите си заложби и способности;
- ⇒ да изградят умения и навици за здравословен начин на живот.

IV. ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ПРОБЛЕМА

Основно училище „Св. Иван Рилски“ е училище, в което се обучават почти 1000 ученици. Благодарение на доброто взаимодействие на педагогическия екип и ръководството с родителската общност и добрите практики, то е едно от училищата в България, в което няма отпаднали ученици. Ежегодният статистически задълбочен анализ на превантивните дейности, които съпътстват целогодишната работа на училищния екип показва, че това се дължи най-вече на последователната политика на образователната институция в посока реализиране на дейности, залегнали в Стратегията ѝ за развитие, които са подчинени на принципите за:

- всеобхватност на дейностите – осъществяване на дейности по превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес - публичност и прозрачност на цялостната политика
- чрез интернет страницата на училището и партньорството с медиите, документиране на проблемните и рискови ситуации и добрите практики;

- обратна връзка с институции, родители, педагогически съветник, психолог, ресурсен учител, класни ръководители, ученици и учители;

- приемственост – чрез съхраняване на традициите и недопускане да се забравят добрите практики;

- равнопоставеност на всички приоритети в развитието на образователната институция.

Основна политика в училище е превантивната работа за намаляване и недопускане на отсъствия по неуважителни причини. В тази посока добър резултат има изграденото взаимодействие между ръководството, класните ръководители, педагогическия съветник и психолога за навременното уведомяване на родителите и решаване на ситуации, които могат да станат причина за бягства от училище. Основните задачи, по които се работи през изминалия период бяха свързани с намаляване на конфликтите между учениците и проявите им на антисоциално поведение, което може да е повод за отсъствия по неуважителни причини. Бяха проведени множество дейности и мероприятия, които мотивираха широк кръг от участници- и ученици и родители.

В ОУ “Св. Иван Рилски“ успешно се интегрират ученици със СОП. За това допринася екипната работа между педагогическите специалисти в училище и тези от РЦПППО. Работата е насочена към преодоляване както на обучителните затруднения, така и на различните поведенчески и емоционални прояви.

Малък брой ученици има в неравностойно положение и такива живеещи в рискова за семейството ситуация. За тях с подкрепата на СУН “Струма“ се отделят средства за подпомагане, изразяващо се в закупуване на безплатни учебни помагала, дрехи, лекарства, подсигуряване на топъл обяд в стола на училището, както и средства за закупуване на карта за транспорт за придвижване до училището. Към тези дейности се включва и предоставяне на таблет или лаптоп от училищната база за времето на ОРЕС. Към това е насочена и дейността на Ученическия съвет, който с различни благотворителни акции оказва финансова подкрепа на свои съученици и ги подпомага с дрехи. В тази посока се подпомагат и деца от други училища.

За липсата на отпаднали ученици своята роля изиграват и многобройните извънкласни мероприятия, силният контрол, връзката между родителите и учителите, интерактивните методи на работа и атрактивната работа по време на учебни занятия, включването на тренинги и ролеви игри, поставянето на учениците в различни житейски ситуации, провеждането на обучения и от външни специалисти, засягащи различни области от живота.

Политиката на училището и през тази учебна година ще бъде насочена към недопускане на отпадане от училище, превантивна работа с учениците, допускащи отсъствия, живеещи в неблагоприятна среда, учениците със СОП. За осъществяването на превантивната дейност главна роля изиграва включването на родителите във всички форми на училищния живот. За ОУ „Свети Иван Рилски“ е важна обратната им връзка, техните нагласи към училището и образователния процес.

V. ЦЕЛ И ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА

Обща цел:

Създаване на подкрепяща среда за учениците в училище и изграждане на позитивен психо-климат.

Задачи:

1. Изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност

- Индикатор за постигане – намаляване и недопускане на отсъствия
2. Създаване на положителни нагласи към учебния процес
- Индикатор за постигане – повишаване успеха на учениците в риск.

VI. МЕРКИ (ДЕЙНОСТИ) ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ОТПАДАНЕТО ОТ УЧИЛИЩЕ

1. Изготвяне на база данни от класните ръководители, в чиито класове има ученици от рискови групи /съобразно различните причини от отпадане/ - срок: м. X. 2022.- класни ръководители, педагогически съветник;
2. Координиране действията на класните ръководители с тези на педагогическия съветник, психолога и училищното ръководство – срок: постоянен - Координатор;
3. Своевременно информиране на родителите за отсъствията и успеха на учениците- срок: постоянен, отг. кл. ръководители;
4. Своевременно уведомяване ДСП, отдел „Закрила на детето” за ученици, допуснали повече от 5 неизвинени отсъствия- срок: ежемесечно, отг. кл. ръководители, директор.
5. Силна мотивация чрез редица дейности за приобщаване на децата със специални образователни потребности, както и изоставени от семейства, заминали в чужбина – срок: постоянен, отг. класни ръководители, преподаватели, педагогически съветник, психолог;
6. Ежеседмични контакти, а при нужда и ежедневни с попечителите на изоставените деца, търсене на съдействие от отдел „Закрила на детето“, при необходимост – срок: постоянен, отг. класни ръководители;
7. Повишаване капацитета на педагогическите специалисти в посока управление на конфликти, справяне с агресията и насилието и превръщането им в педагогически консултанти – срок: по заявка, отг. психолог, педагогически съветник;
8. Мотивиране и приобщаване на учениците със занижен контрол или липса на такъв за посещаване целодневната форма на организация в училище; търсене на непрекъснати разширени срещи с тези родители, с ръководство, класни ръководители, педагогически съветник, психолог и мотивиране и приобщаване към училищната общност – срок: постоянен, отг. класни ръководители;
9. Създаване на условия за включване на ученика в група за повишаване на социалните умения за общуване и решаване на конфликти - срок: постоянен, отг. педагогически съветник;
10. Насочване на ученика към занимания, съобразени с неговите потребности и интереси – срок: постоянен, отг. класни ръководители;
11. Индивидуална подкрепа за ученика от личност, която той уважава (наставничество) – срок: при необходимост, отг. координатор;
12. Участие на ученика в дейности в полза на паралелката или училището – срок: по решение на екипа, отг. координатор;
13. Други мотивиращи дейности, определени с правилника за дейността на институцията;
14. Повишаване качеството и ефективността на въздействие върху подрастващите чрез създаване на специфична образователна и възпитателна интерактивна среда – срок: постоянен, отг. директор;
15. Включване на ролеви игри и тренинги за повишаване на емоционалната интелигентност, подобряване на уменията за общуване и разрешаването на конфликти- срок: постоянен, отг. педагогически съветник, психолог.

16. Поставяне на ученика в активна позиция по отношения на усвояването на нови знания и практическа приложимост на преподавания материал – срок: постоянен, отг. педагогически специалисти;
17. Превръщането на училището в приятно и желано място за учениците чрез използване на иновативни методи и форми за предаване, преподаване и научаване на учебния материал и осигуряване на подходяща интерактивна среда в нови модели на класни стаи и места за извънучебни занимания – срок: постоянен, отг. директор, педагогически специалисти;
18. Извършване на ефективна диференцирана работа с учениците с намалена успеваемост – по график, отг. педагогически специалисти;
19. Изработване на индивидуален тематичен план и календарен график за преодоляване на изоставането – срок: при необходимост, отг. педагогически специалисти;
20. Провеждане на анкета с тези ученици за установяване на проблема от педагогическия съветник и психолога – срок: при необходимост;
21. Подготовка на учениците за продължаване на образованието - кариерно ориентиране на учениците, завършващи основно образование, съобразно техните интереси и възможности – срок: м. III – м. V. 2023 г. – отг. педагогически съветник;
22. Организиране на среща между учениците от VII клас с експерти Кариерен център – срок: м. IV. 2023 г.
23. Изграждане на съдържателен и многообразен учебно-възпитателен процес. Осъществяване оптимално ниво на вътрешна мотивация у учениците чрез целенасочена образователно – възпитателна работа, свързана с училищни и извънучилищни мероприятия и дейности – срок: постоянен, отг. ЗДУД;
24. Провеждане на дискусии с ученици по предложените от тях теми, засягащи актуален проблем – срок: по график в ЧК, отг. класни ръководители;
25. Възлагане на отговорни индивидуални задачи на учениците, за да се почувстват значими в собствените си очи и в очите на околните, за да се мотивират и успяват – срок: постоянен, отг. класни ръководители;
26. Популяризиране на постиженията на учениците на училищни празници и извънкласни мероприятия – срок: постоянен, отг. директор;
27. Гражданско образование и работа с родителската общност – срок: постоянен, отг. педагогически специалисти;
28. Приобщаването им към общочовешките ценности и подготовката им за пълноценен живот в съвременните обществено-икономически условия – срок: постоянен, отг. класни ръководители;
29. Организиране на Дарителски кампании – срок: постоянен отг. УС;
30. Утвърждаване на превантивна възпитателна работа в училище с акцент всеки свободен учител да отговаря за отстранените от час ученици – срок: постоянен, отг. председател Координационен съвет по тормоза;
31. Здравно образование и възпитание – лекции, беседи, семинари свързани с обучението на учениците по: наркомания, алкохол, тютюнопушене. – срок: по график в ЧК, отг. педагогически съветник;
32. Сексуално образование и предпазване от СПИН – срок: м. XII. 2022 г. – VII клас, съвместно с РЗИ.
33. Активно участие на ученическият съвет:
 - участие при планиране дейността на часа на класа,
 - лекции в час на класа „Връстници обучават връстници“,

- създаване съвместно с класния ръководител условия за личностна изява на всеки ученик;
- 34. Организиране на творчески и спортни дейности – срок: по график, ЗДУД, педагогически специалисти.

VII. Преходни и заключителни разпоредби

Програмата е създадена на основание чл. 263, ал. 1, т. 8 от Закона за предучилищното и училищното образование и е приета от Педагогическия съвет на проведено заседание на 09.09.2022 г. с протокол № 10